Region Stockholm

HSN 2020-12-15

Vänsterpartiet **Särskilt Uttalande**

Ärende nr 3

HSN 2020-0114

Verksamhetsplan 2021 för hälso- och sjukvårdsnämnden och planering för 2022-2023.

Förslaget till verksamhetsplan bygger på det blågröna styrets budget. Det är en budget som inte tar hänsyn till den allvarliga situation som råder, inte minst under en pandemi.

Pandemins verklighet har krossat det ”borgerliga skyltfönstret” Region Stockholm. Den marknadsliberala modellen med fokus på fri etableringsrätt, vård för profit och just in time-princip har misslyckats.

Pandemin har synliggjort alla svagheter och brister i vårdstrukturen. Ansvaret för dessa svagheter bär det blågröna styret.

Den stora ojämlikheten vad gäller vård och hälsa mellan olika regiondelar har synliggjorts ytterligare av krisen. De utsatta förortsområdena, där vården är dåligt utbyggd och där människor bor trångt, har fått betala ett högt pris med många sjuka och döda.

Bristen på beredskap och avsaknaden av riktiga lager med vård- och skyddsutrustning förvärrade smittspridningen och bidrog till att många människor, särskilt äldre, drabbades mycket hårt.

Marknadstänkandet och konkurrensideologin försvårar samarbetet mellan vårdgivare, slår sönder vårdkedjor och motverkar därmed det viktigaste: att ge bästa möjliga vård till de sjukaste.

Vänsterpartiets lade fram en realistisk budget för hälso- och sjukvården genom att tillföra drygt 2,3 miljarder. Detta för att framförallt ta igen den så kallade vårdskulden som pandemin orsakat, men också för att förbättra arbetsvillkoren för personalen. Med en sådan budget hade man idag också kunnat presentera en verksamhetsplan som i verklig mening kunnat realisera hälso- och sjukvårdslagens portalparagraf, att den som har störst behov av vård ska ges företräde till vården.

De så kallade vårdvalen, som egentligen handlar om fri etableringsrätt för privata vårdföretag, är ett av de stora problemen i Region Stockholm. De splittrar verksamheter där vi mer än någonsin behöver samordning och riskerar att bidra till stuprörsorganisationer, när Framtidens hälso- och sjukvård tvärtom understryker behovet av gränsöverskridande teambaserade strukturer.

Den fria etableringsrätten motverkar målet om en jämlik och tillgänglig vård för alla. Det är med andra ord svårt att styra resurserna till dem som har störst behov, både vad det gäller

mellan geografiska områden och olika patientgrupper. Istället styrs vården av efterfrågan. En förändring av ersättningen inom vårdvalen kan endast marginellt förändra detta. Flera vårdval har visat sig vara kostnadsdrivande utan att kunna uppvisa motsvarande effekt i form av bättre vård. Istället bidrar de till att förstärka den ojämlika fördelningen av sjukvård i länet.

Styrsystemet vårdval saknar också kostnadskontroll. Förvaltningen erkänner själva detta i verksamhetsplanen, där man till exempel skriver: ”HSF bedömer att införande av nya vårdval under denna period inte kan vara aktuellt då målsättningen med en sänkning av kostnaderna inom detta område inte är förenlig med en samtida utbyggnad av nya vårdval.” Av den anledningen så vill man nu inte gå vidare med vårdval inom reumatologi. Vi noterar att HSF indirekt ger Vänsterpartiet helt rätt i den kritik vi sedan länge riktat mot avsaknaden av kostnadskontroll inom vårdvalssystemet.

Verksamhetsplanen slår också fast att husläkarjourerna ska avvecklas. Detta är ett stort misstag. Vänsterpartiet anser att det borde finnas husläkarjourer i alla kommuner och stadsdelar. Husläkarjourerna är viktiga i arbetet att bygga upp kontinuitet. Planen att närakuterna ska kunna ersätta husläkarjourerna kommer inte att fungera.

Husläkarjourerna har inte bara ett akutuppdrag, de har också ett uppdrag att fungera för de som inte har tid att besöka vårdcentralen under kontorstid. Detta uppdrag läggs nu ut på enskilda vårdcentraler, någonting som tidigare visat sig vara svårlöst vad det gäller bemanning på obekväm arbetstid.

Det finns också alltför många exempel på att närakuterna inte underlättar vårdsituationen. Närakuterna har kanske ökat tillgängligheten av vård, men de har inte bidragit till kontinuitet i vården. Vänsterpartiet vill säkra en likvärdig och jämlik vård. Att ha fungerande husläkarjourer i alla kommuner och stadsdelar, inte minst i Spånga/Tensta och Rinkeby/Kista, skulle bidra till det.

Det blågröna styrets beslut om egenavgifter och avskaffande av högkostnadstak för hjälpmedel kommer att öka ojämlikheten. Personer med omfattande funktionsnedsättning eller kroniska sjukdomar har ofta stora utgifter för bland annat vård, sjukresor och hjälpmedel. De föreslagna förändringarna inom hjälpmedelsområdet kommer att slå speciellt hårt mot dem. Trots det har ingen ordentlig konsekvensanalys gjorts av förslaget. Inte heller föregicks beslutet av dialog med berörda patientorganisationer. Detta blågröna beslut är både orättvist och cyniskt.

Vänsterpartiet noterar att förslaget till verksamhetsplan på flera ställen talar för en jämlik vård, och att patienter med störst behov av vård ska prioriteras när den så kallade vårdskulden ska arbetas bort. Det vore därför, om man menar allvar med talet om jämlikhet, logiskt att verksamhetsplanen också slog fast att man ska införa en klausul i alla vårdavtal enligt LOV, LOU och LOL att vårdgivarna ej får ta emot patienter vars vård finansieras av privata sjukvårdsförsäkringar. Något sådant finns dock inte med i verksamhetsplanen. Talet om att patienter med störst behov ska prioriteras faller därmed platt till marken. Konsekvensen blir att den som har råd med privat sjukförsäkring ges företräde. Det blågröna styret bär ansvaret för denna ojämlikhetens politiska val.